

สรุปเข้ม

ภาษาไทย

มัธยมต้น ฉบับสมบูรณ์

สรุปเนื้อหาภาษาไทย ม.1, ม.2 และ ม.3 อย่างครบถ้วนสมบูรณ์
พร้อมแนวข้อสอบที่ออกสอบบ่อย พิธี O-NET, ิิงทุน, โควตา, เพิ่มเกรด
และเตรียมสอบเข้า ม.4 เตรียมอุดม, สวนกุหลาบ, บดินทรเดชา, มหิดล, จุฬารณ

อ่านง่าย!!
เข้าใจไว
ใช้ได้จริง

โดย พิชชธร ปะทะวัง (ครูโอดนัก)

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (เกียรตินิยมอันดับ 1)

สรุปเข้ม

ภาษาไทย

มัธยมต้น ฉบับสมบูรณ์

อ่านง่าย!!
เข้าใจ
ใช้ได้จริง

สรุปเล่มภาษาไทย มัธยมต้น ฉบับสมบูรณ์

ผู้เขียน

พิชชธร ปะทะวัง

บรรณาธิการ

เมทินี สีมุเทศ

ผู้ตรวจทานและพิสูจน์อักษร

สุกัญญา สันติเจริญเลิศ

ออกแบบปก

ชนิกานต์ ไกรเทพ

ศิลปกรรม

อรรดี ฝรั่งทอง

ISBN

978-616-381-123-3

ราคา

219 บาท

จัดทำโดย

บริษัท อินสปัล จำกัด

สำนักพิมพ์ Life Balance

379/13 เอกมัยคอมเพล็กซ์ ถนนสุขุมวิท 63

แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 08-4875-5868, 08-9200-1303

E-mail : dp_publish@hotmail.com

www.inspal.co.th

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเทพรัตน

แขวงบางนาใต้ เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 0-2826-8000 โทรสาร 0-2826-8999

www.se-ed.com

พิมพ์ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2562

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558 ห้ามคัดลอก ถ่ายเอกสารหรือพิมพ์ หรือนำไปเก็บไว้ในระบบที่สามารถถ่ายข้อมูลได้ไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดของหนังสือนี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร

คำนำผู้เขียน

“ความรู้ยิ่งล้ำ	สินทรัพย์
คิดค่าควรเมืองนับ	ยิ่งไซ้
เพราะเหตุจกอยู่กับ	กายอาต- มานา
โจรจักเบียนบ่ได้	เร่งรู้เรียนเอา”

(โคลงโลกนิติ : สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)

ความรู้ เป็นเครื่องบ่มเพาะหรือเพิ่มพูนปัญญา สิ่งใดที่จะมีค่าเสมอด้วยปัญญาไม่มีแล้วในโลก พระพุทธศาสนาได้สรรเสริฐปัญญาไว้ว่า “ปัญญา โลกสมิ ปชโชโต” ปัญญาเป็นแสงสว่างในโลก แม้แต่แสงสว่างของดวงอาทิตย์ ก็ไม่อาจเสมอด้วยแสงสว่างแห่งปัญญา ดังพุทธภาษิตที่ว่า “นตถิ ปัญญาสมา อาภา” แสงสว่างเสมอด้วยปัญญา ไม่มี

หนังสือ “สรุปเข้มภาษาไทย มัธยมต้น ฉบับสมบูรณ์” เล่มนี้ ผู้เขียนได้สร้างสรรค์ขึ้นด้วยความรักใน “ภาษาไทย” และการตระหนักถึงความสำคัญของ “ความรู้” อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาปัญญาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนามนุษย์ โดยมุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในระดับชั้นดังกล่าวหรือในระดับชั้นที่สูงขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ด้วย

ทั้งนี้ความรู้ที่ผู้เขียนได้นำมาถ่ายทอดไว้ในหนังสือเล่มนี้ เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและตำราด้านภาษาไทยที่มีข้อมูล “ที่เป็นปัจจุบัน” มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับในวงวิชาการอย่างกว้างขวาง เช่น หนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม ๑-๔ ฯลฯ สอดแทรกเทคนิคที่หลากหลายในการช่วยเรื่องความจำ และนำเสนอในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือ “สรุปเข้มภาษาไทย มัธยมต้น ฉบับสมบูรณ์” เล่มนี้ จะเป็นประดุจสะพานที่จะนำพาผู้อ่านไปสู่ฟากฝั่งคือ “ปัญญา” สมดังเจตนารมณ์ดังที่ได้กล่าวมา

พิชชธร ปะทะวัง

สารบัญ

หลักภาษาและการใช้ภาษา

บทที่ ๑ ภาษากับการสื่อสาร	๑๐
✎ กระบวนการสื่อสาร	๑๐
✎ ประเภทของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร	๑๐
✎ เจตนาในการสื่อสาร	๑๑
✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑	๑๓
บทที่ ๒ การเปลี่ยนแปลงของภาษา	๑๖
✎ สาเหตุที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง	๑๖
✎ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของภาษา	๑๖
✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒	๑๘
บทที่ ๓ เสียงในภาษาไทย	๒๑
✎ เสียงพยัญชนะ	๒๑
✎ เสียงสระ	๒๕
✎ เสียงวรรณยุกต์	๒๖
✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๓	๒๘
บทที่ ๔ การอ่านคำ	๓๓
✎ การอ่านพยัญชนะที่ไม่มีรูปสระกำกับ	๓๓
✎ การอ่านคำที่ไม่ออกเสียงพยัญชนะหรือสระบางตัว	๓๕
✎ การอ่านพยางค์ที่มี รร (ร หัน)	๓๖
✎ การอ่านพยางค์หนัก-เบา	๓๗
✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๔	๓๘

บทที่ ๕ คำพ้อง	๔๒
คำพ้องรูป	๔๒
คำพ้องเสียง	๔๒
คำพ้องทั้งรูปและเสียง	๔๓
คำพ้องความ	๔๔
แบบทดสอบท้ายบทที่ ๕	๔๕
บทที่ ๖ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	๔๗
คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน	๔๗
แบบทดสอบท้ายบทที่ ๖	๔๘
บทที่ ๗ ชนิดของคำในภาษาไทย	๕๒
คำนาม	๕๒
คำสรรพนาม	๕๔
คำกริยา	๕๕
คำวิเศษณ์	๕๘
คำบุพบท	๕๙
คำเชื่อม	๕๙
คำอุทาน	๖๐
แบบทดสอบท้ายบทที่ ๗	๖๑
บทที่ ๘ ประโยค	๖๔
ความหมายของประโยค	๖๔
ส่วนประกอบของประโยค	๖๔
ชนิดของประโยค	๖๕
แบบทดสอบท้ายบทที่ ๘	๖๗
บทที่ ๙ คำยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย	๗๒
ลักษณะการยืมภาษาต่างประเทศในภาษาไทย	๗๒
คำยืมภาษาบาลี-สันสกฤต	๗๓
คำยืมภาษาอื่นๆ	๗๖
แบบทดสอบท้ายบทที่ ๙	๘๖

บทที่ ๑๐ การสร้างคำในภาษาไทย

๘๙

✎ คำประสม

๘๙

✎ คำซ้อน

๙๑

✎ คำซ้ำ

๙๓

✎ คำสมาส

๙๔

✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๐

๙๘

บทที่ ๑๑ ระดับภาษา

๑๐๒

✎ การแบ่งระดับภาษาเป็น ๒ ระดับ

๑๐๒

✎ การแบ่งระดับภาษาเป็น ๓ ระดับ

๑๐๓

✎ การแบ่งระดับภาษาเป็น ๕ ระดับ

๑๐๔

✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๑

๑๐๕

บทที่ ๑๒ คำราชาศัพท์

๑๐๘

✎ คำนามราชาศัพท์

๑๐๘

✎ คำกริยาราชศัพท์

๑๐๙

✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๒

๑๑๑

บทที่ ๑๓ สำนวนไทย

๑๑๔

✎ ลักษณะของสำนวน

๑๑๔

✎ ที่มาของสำนวนไทย

๑๑๔

✎ ตัวอย่างสำนวนไทย : สำนวนที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน

๑๑๕

✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๓

๑๑๗

บทที่ ๑๔ การเขียน

๑๒๐

✎ โวหารในการเขียน

๑๒๐

✎ รูปแบบการเขียน

๑๒๒

✎ แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๔

๑๓๖

บทที่ ๑๕ การแสดงความคิดเห็น

๑๔๕

📌 ความหมาย

๑๔๕

📌 การใช้เหตุผล

๑๔๕

📌 ข้อเสนอแนะ-ข้อสรุป

๑๔๖

📌 แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๕

๑๔๗

บทที่ ๑๖ การโน้มน้าวใจและการโฆษณา

๑๕๐

📌 ความหมายและลักษณะของการโน้มน้าวใจ

๑๕๐

📌 กลวิธีการโน้มน้าวใจ

๑๕๐

📌 ภาษาที่ใช้ในการโน้มน้าวใจ

๑๕๑

📌 ความหมายและลักษณะของการโฆษณา

๑๕๑

📌 กลวิธีด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ในการโฆษณา

๑๕๒

📌 แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๖

๑๕๓

วรรณคดีและวรรณกรรม

บทที่ ๑๗ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีไทย

๑๕๘

📌 ความหมายของคำว่า “วรรณคดี”

๑๕๘

📌 ประเภทของวรรณคดีไทย

๑๕๘

📌 รูปแบบคำประพันธ์ร้อยกรอง

๑๕๙

📌 กวีโวหารในวรรณคดีไทย

๑๖๘

📌 ศิลปะการประพันธ์

๑๗๐

📌 แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๗

๑๘๐

บทที่ ๑๘ ลักษณะของวรรณคดี/วรรณกรรมเฉพาะประเภท

๑๘๖

📌 เรื่องสั้น

๑๘๖

📌 นิทานพื้นบ้าน

๑๘๖

📌 นิทานชาดก

๑๘๗

📌 แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๘

๑๘๙

บทที่ ๑๙ สังเขปวรรณคดีเฉพาะเรื่อง

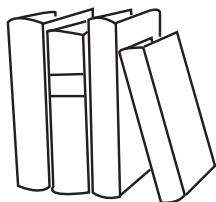
๑๙๒

นิราศภูเขาทอง	๑๙๒
โคลงโลกนิติ	๑๙๒
สุภาชิตพระร่วง	๑๙๓
กาพย์พระไชยสุริยา	๑๙๓
ราชาธิราช ตอนสมิงพระรามอาสา	๑๙๔
กาพย์เห่ชมเครื่องคาวหวาน	๑๙๕
โคลงภาพพระราชพงศาวดาร	๑๙๕
บทเสภาสามัคคีเภท ตอนวิศวกรรมาและสามัคคีเสวก	๑๙๖
ศิลาจารึกหลักที่ ๑	๑๙๗
บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ตอนพระนารายณ์ปราบนาท	๑๙๘
กาพย์ห่อโคลงประพาสธารทองแดง	๑๙๙
โคลงสุภาชิต	๑๙๙
กลอนดอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	๒๐๐
บทละครพูด เรื่องเห็นแก่ลูก	๒๐๑
พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีเห็นนางผีเสื้อสมุทร	๒๐๑
พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	๒๐๒
อิศรญาณภาษิต (เพลงยาวเจ้าอิศรญาณ)	๒๐๓
บทพากย์เอราวัณ	๒๐๓
แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑๙	๒๐๕

ทะลุแบบทดสอบ

แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ชุดที่ ๑	๒๑๐
เฉลยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ชุดที่ ๑	๒๒๑
แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ชุดที่ ๒	๒๓๐
เฉลยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ชุดที่ ๒	๒๔๒
แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ชุดที่ ๓	๒๕๒
เฉลยแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ชุดที่ ๓	๒๖๔

หลักภาษา และการใช้ภาษา

บทที่ ๑ ภาษากับการสื่อสาร

๑. กระบวนการสื่อสาร

การสื่อสาร คือการถ่ายทอดข้อมูลด้วยสัญลักษณ์ (สาร) จากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร ผ่านช่องทางสื่อสาร

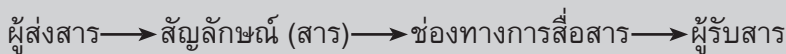
สัญลักษณ์ (สาร) หรือมักเรียกว่า “เครื่องมือ” ที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน คือ ภาษา

ช่องทางการสื่อสาร คือช่องทางที่จะนำพาสารให้ไปถึงผู้รับสาร เช่น บุรุษไปรษณีย์ อากาศ

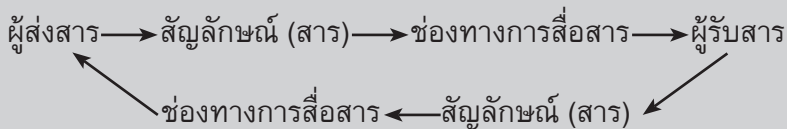
สื่อสิ่งพิมพ์ ฯลฯ

กระบวนการสื่อสารของมนุษย์ แบ่งได้ ๒ ลักษณะ

ลักษณะที่ ๑ กระบวนการสื่อสารแบบทางเดียว คือการสื่อสารที่ไม่มีการสื่อสารกลับ

ลักษณะที่ ๒ กระบวนการสื่อสารแบบสองทาง คือการสื่อสารที่มีการสื่อสารกลับ

เมื่อมีการสื่อสารกลับโดยผู้รับสาร ผู้รับสารก็จะเปลี่ยนสถานะเป็นผู้ส่งสาร และผู้ส่งสารเดิม
ก็จะมีสถานะเป็นผู้รับสารแทน

๒. ประเภทของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร แบ่งเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑) วรรณภาษา

ว้จณภษษ ค้ภษษท้ภ้ภญจค้ภ้ ด้ภ้ ภษษภุฏ และภษษเช้ภ

ภาษาพูด = คำพูด

ภาษาเขียน = ตัวอักษร

๒) อวัจนภาษา

อวัจนภาษา คือภาษาที่ไม่ใช่ถ้อยคำ เช่น ท่าทาง สีหน้า แววตา การแต่งกาย ฯลฯ ซึ่งเป็นภาษาที่สามารถสื่อความหมายได้ เช่น ท่าทางลูกลีลุกลนแสดงถึงอาการรีบร้อน การไหว้แสดงถึงการทักทายอย่างนอบน้อม ฯลฯ

อวัจนภาษา แบ่งได้เป็น ๓ ประเภทหลัก ดังนี้

ประเภทของอวัจนภาษา	ตัวอย่าง
สัญลักษณ์ (ที่ไม่ใช่ถ้อยคำ)	สไมลีย์ (😊) ป้ายจราจร
กิริยาอาการ คือการใช้ท่าทางต่างๆ	ภาษามือ การปรบมือ การจับมือ การไหว การโน้มตัวเมื่อเดินผ่านผู้ใหญ่
เสียง (ที่ไม่ใช่ถ้อยคำ) และน้ำเสียง	เสียงหวูดรถไฟ เสียงไซเรน เสียงแตรรถ เสียงหัวเราะ น้ำเสียงที่แสดงความรู้สึกต่างๆ

๓. เจตนาในการสื่อสาร

เจตนาในการสื่อสารมีหลายประการ ขึ้นอยู่กับผู้ส่งสารว่าต้องการส่งสารเพื่อวัตถุประสงค์ใด อย่างไรก็ดีเจตนาหลักๆ ในการสื่อสารมีดังนี้

๑) บอกเล่าเรื่องราวหรือข้อมูล เช่น

วันนี้ฉันจะไปตลาด

คุณครูบอกว่าเด็กดีต้องตั้งใจเรียน

คุณปู่กำลังรดน้ำต้นไม้

ฉันไม่อยากกินข้าวมันไก่ เพราะมีไขมันมาก

๒) ถามเพื่อให้ได้ข้อมูล เช่น

เธอกำลังจะไปไหน

การรีดผ้ามีขั้นตอนอย่างไรบ้าง

ใครเป็นหัวหน้าห้อง

ไม่มีใครอยู่ในตึกแล้วใช่ไหม

๓) สิ่งหรือบอกให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น

จงขีดเส้นใต้คำที่สะกดผิด

โปรดช่วยกันรักษาความสะอาด

อย่าลืมทำการบ้านให้เสร็จ

ห้ามสูบบุหรี่บนรถเมล์

แบบทดสอบท้ายบทที่ ๑

แบบทดสอบที่ ๑ จงวิเคราะห์ว่าข้อความต่อไปนี้ ข้อใดมีวัจนภาษา และข้อใดมีวัจนภาษา

๑. คุณภาสิตเล่าข่าวเรื่องนี้ได้กระชับ
๒. เย็นวันนี้ ทุกคนในครอบครัวของฉันสวมชุดสีดำไปวัด
๓. กิ่งยี่มไม่หุบหลังจากที่ได้ตูกตาตัวใหม่
๔. ป้าวันเขียนจดหมายถึงลุงทอง
๕. กรรมการจับมือนักมวยฝ่ายแดงชูขึ้น
หลังจากสิ้นสุดการแข่งขันชกมวย
๖. ทศพลคุยโทรศัพท์กับคำแก้วทั้งคืน

แบบทดสอบที่ ๒ จงวิเคราะห์เจตนาในการสื่อสารของข้อความต่อไปนี้ ว่าข้อใดเป็นการบอกเล่า
ถาม หรือสั่ง/บอกให้ทำ

๑. อย่าเดินลัดสนามหญ้า
๒. นั่นกระเป๋าสตางค์ของใคร
๓. เห็นอะไรก็ชอบไปหมด
๔. บ้านฉันอยู่ใกล้โรงเรียน

เฉลยแบบทดสอบท้ายบท

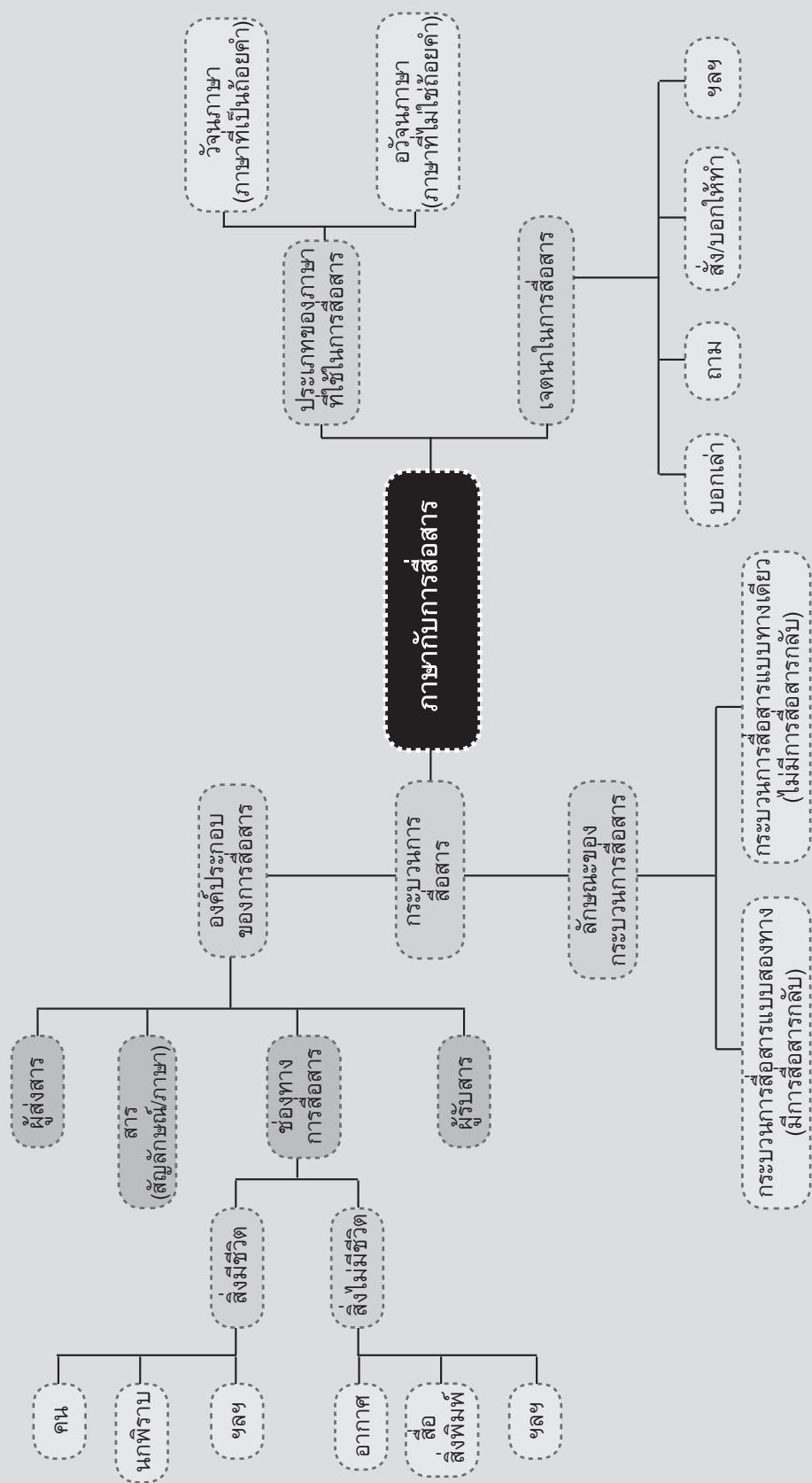
เฉลยแบบทดสอบที่ ๑

ข้อ	คำตอบ	อธิบาย
๑	วัจนภาษา	เล่า...กระซิบ = พูดด้วยถ้อยคำ = วัจนภาษา
๒	อวัจนภาษา	สวมชุดสีดำไปวัด = อวัจนภาษา แสดงการไว้อาลัยแก่ผู้เสียชีวิต
๓	อวัจนภาษา	ยิ้มไม่หุบ = อวัจนภาษา แสดงความปลาบปลื้มใจ
๔	วัจนภาษา	เขียนจดหมาย = เขียนด้วยถ้อยคำ = วัจนภาษา
๕	อวัจนภาษา	จับมือ...ชูขึ้น = อวัจนภาษา แสดงการเป็นผู้ได้รับชัยชนะ
๖	วัจนภาษา	คุยโทรศัพท์ = พูดด้วยถ้อยคำ = วัจนภาษา

เฉลยแบบทดสอบที่ ๒

ข้อ	คำตอบ	อธิบาย
๑	สั่ง/บอกให้ทำ	อย่า = สั่ง
๒	ถาม	ใคร = ถาม
๓	บอกเล่า	“อะไร” ไม่ใช่คำถาม แต่เป็นคำแทนสิ่งที่ชอบ
๔	บอกเล่า	บอกให้ทราบว่า บ้านของ “ฉัน” อยู่ใกล้โรงเรียน

พ้องรูปสาระสำคัญ บทที่ ๑ ภาษากับการสื่อสาร

บทที่ ๒ การเปลี่ยนแปลงของภาษา

๑. สาเหตุที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงของภาษาเกิดจากหลายสาเหตุ สาเหตุที่สำคัญๆ เช่น

- กาลเวลาหรือยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

ทำให้วิถีชีวิตรวมถึงภาษาที่มนุษย์ใช้สื่อสารในชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

- การติดต่อค้าขายกับคนต่างชาติต่างภาษา

ทำให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาซึ่งกันและกัน

- การอพยพย้ายถิ่น

ทำให้เกิดความใกล้ชิด แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมรวมถึงภาษาซึ่งกันและกัน

- การเป็นอาณานิคม

ภาษาของเจ้าอาณานิคมแทรกแซงภาษาของชาติที่ตกเป็นอาณานิคม

- การรับวิทยาการของโลกตะวันตก

ทำให้เกิดการรับภาษาของชาติตะวันตกเข้ามาใช้ในภาษาของตนด้วย เช่น ภาษาอังกฤษ

๒. ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของภาษา

การเปลี่ยนแปลงของภาษามี ๓ ลักษณะ ดังนี้

- ๑) การเปลี่ยนแปลงด้านเสียง

การที่เสียงหนึ่งออกเสียงอย่างหนึ่งในอดีต แต่เมื่อเวลาผ่านไปออกเสียงอีกอย่างหนึ่ง เช่น เสียง ข เดิมออกเสียงต่างจากเสียง ช แต่เมื่อเวลาผ่านไป ออกเสียงเหมือนกับเสียง ช (ปัจจุบันไม่มีคำที่ใช้พยัญชนะ ข แล้ว) หรือเสียง ญ เดิมออกเสียงต่างจากเสียง ย แต่เมื่อเวลาผ่านไป ออกเสียงเหมือนกับเสียง ย

การมีเสียงเพิ่มในภาษา เช่น ภาษาไทยในปัจจุบันมีเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /บร/ /บล/ /ดร/ /ทร/ /ฟร/ /พล/ อันเป็นผลจากการยืมคำภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาไทย ซึ่งเป็นเสียงที่ไม่มีในระบบเสียงภาษาไทยแต่เดิม

๒) การเปลี่ยนแปลงด้านคำ

- คำบางคำเลิกใช้ เช่น คำว่า “ชนหัว” (หมายถึง ผม) “หลวก” (หมายถึง ฉลาด) “สิน” (หมายถึง ตัด)
- คำบางคำใช้น้อยลง เพราะมีคำอื่นใช้แทน เช่น คำว่า “โรงหมอ” ปัจจุบันนิยมใช้คำว่า “โรงพยาบาล”
- คำมีความหมายเปลี่ยนแปลงไป เช่น คำว่า “นักแสดง” ในอดีตหมายถึง “ผู้ฝึกฝนในสิ่งนั้นๆ” เช่น นักเลงกลอน นักเลงสุรา แต่ในปัจจุบันมักหมายถึง “ผู้เกะกะระราน”
- มีคำใหม่ใช้ เช่น คำยืมจากภาษาต่างประเทศ (ดูเพิ่มเติมเรื่อง คำยืมภาษาต่างประเทศ ในภาษาไทย)

๓) การเปลี่ยนแปลงด้านไวยากรณ์ เช่น

- คำเปลี่ยนหน้าที่ทางไวยากรณ์ เช่นคำว่า “สู้” เดิมเป็นคำกริยา พบในประโยคที่ว่า “ไปมาหาสู่” แต่ปัจจุบันใช้เป็นบุพบท เช่น “จงวิ่งไปสู่จุดหมาย”
- การใช้คำว่า “ถูก” ในประโยคที่มีความหมายกลางๆ ตามอย่างไวยากรณ์อังกฤษ เช่น “ของเล่นพวกนี้ถูกนำไปบริจาค” “เขาถูกจ้างให้ไปทำงานต่างประเทศ” ฯลฯ ซึ่งภาษาไทยแต่เดิมใช้ในประโยคที่มีความหมายทางร้าย เช่น เขาถูกฆ่า

แบบทดสอบท้ายบทที่ ๒

จงวงกลมรอบตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง

- ๑) การย้ายถิ่นฐาน
- ๒) การรับเทคโนโลยีสารสนเทศจากต่างประเทศ
- ๓) การเดินทางท่องเที่ยว
- ๔) ถูกทุกข้อ

๒. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

- ๑) ภาษาไทยปรากฏเสียงพยัญชนะควบกล้ำ /พร/ เพิ่มขึ้น
- ๒) ภาษาไทยแต่เดิม พยัญชนะ ญ ออกเสียงต่างจาก ย
- ๓) เสียงพยัญชนะควบกล้ำ /ทร/ ปรากฏเฉพาะคำที่มาจากภาษาอังกฤษ
- ๔) เสียงพยัญชนะควบกล้ำ /บร/ ไม่เคยมีในภาษาไทยแต่เดิม

๓. ข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ๑) ในปัจจุบันพยัญชนะไทย ๔๔ ตัว มีเสียงพยัญชนะไม่เท่ากับรูปพยัญชนะ
- ๒) สาเหตุหลักที่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลง เพราะมีคำอื่นใช้แทน
- ๓) “เขาถูกทำร้าย” ประโยคนี้ได้รับอิทธิพลไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ
- ๔) การยืมคำจากภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทย ทำให้คำในภาษาไทยมีจำนวนคำน้อยลง

ใช้ตัวเลือกต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ ๔ - ๕

- ๑) กาลเวลาหรือยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง
- ๒) การติดต่อค้าขายกับคนต่างชาติต่างภาษา
- ๓) การเป็นอาณานิคม
- ๔) การรับวิทยาการของโลกตะวันตก

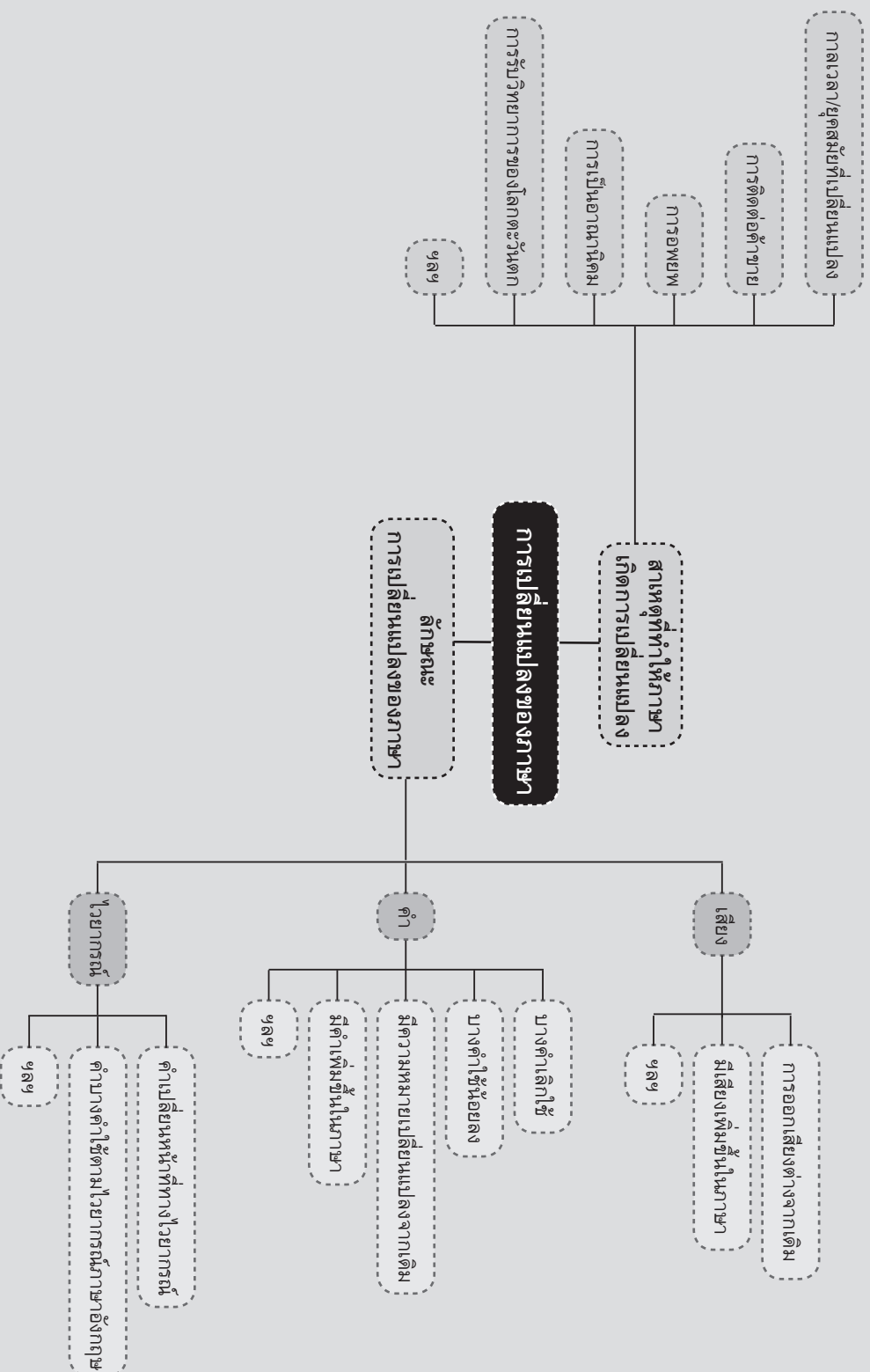
๔. ข้อใดเป็นสาเหตุที่ทำให้ภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

๕. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลง

เฉลยแบบทดสอบท้ายบท

ข้อ	คำตอบ	อธิบาย
๑	๔)	การย้ายถิ่นฐาน การรับเทคโนโลยีสารสนเทศจากต่างประเทศ และการเดินทางท่องเที่ยว ล้วนมีโอกาสทำให้ผู้ใช้ภาษาหนึ่งสัมผัสกับภาษาของผู้ใช้ภาษาอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งจะส่งผลให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงได้
๒	๓)	เสียงพยัญชนะควบกล้ำ /ทร/ ปรากฏในคำที่มาจากภาษาอื่นด้วย เช่น ภาษาสันสกฤต เช่น คำว่า “นิทรา” (นิต-ทรา)
๓	๑)	พยัญชนะไทย ๔๔ ตัว มีเสียงพยัญชนะไม่เท่ากับรูปพยัญชนะ ดังจะเห็นได้ว่ามีรูปพยัญชนะหลายตัวออกเสียงเหมือนกัน เช่น ศ ษ ส ฯลฯ ส่วนตัวเลือกข้ออื่นกล่าวไม่ถูกต้อง คือ ข้อ ๑ การมีคำอื่นใช้แทน ไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนแปลง ข้อ ๒ “เขาถูกทำร้าย” ประโยคนี้มีไวยากรณ์ตามลักษณะภาษาไทย ข้อ ๔ การยืมคำจากภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทย ทำให้คำในภาษาไทยเพิ่มขึ้น
๔	๔)	การรับวิทยาการของโลกตะวันตก โดยเฉพาะวิทยาการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสาเหตุที่ทำให้ภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงมากที่สุด
๕	๓)	ประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบันไม่เคยตกเป็นอาณานิคมของชาติใด ดังนั้นการเป็นอาณานิคมจึงไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้ภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแปลง

ปัจจัยสำคัญ บทที่ ๒ การเปลี่ยนแปลงของภาษา

บทที่ ๓ เสียงในภาษาไทย

เสียงในภาษาไทย ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะ เสียงสระ และเสียงวรรณยุกต์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. เสียงพยัญชนะ

เสียงพยัญชนะ แบ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้น และเสียงพยัญชนะท้าย

๑) เสียงพยัญชนะต้น แบ่งเป็นเสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว และเสียงพยัญชนะต้นควบ
เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว มี ๒๑ เสียง ดังนี้

เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว	รูปพยัญชนะที่ใช้แทนเสียง	ตัวอย่าง
/ก/	ก	ไก่ กา แกง
/ค/	ข ขย ค คย	ของ คู่ ชาติ
/ง/	ง หง	งา เหงา
/จ/	จ จร	จาก จริง
/ช/	ฉ ช ฌ	ฉิ่ง ชิง เฉลียว
/ซ/	ซ ศ ษ ส ธร ทร ศร สร	ซุก ศุกร ษก สุก ไชร์ ทราย เสร้า สร้อย
/ด/	ฎ ด	(ช)ฎา ได้ ดิบ ดี
/ต/	ฏ ต	(ป)ฏัก ได้ ตัน ตาล
/ท/	ฐ ฑ ฒ ถ ท ธ	ฐาน (มณ)ฑ เฒ่า ภูง ไทย ธง
/น/	ณ น หน	เณร หนึ่ง หนู
/บ/	บ	ใบ บัง บ้าน
/ป/	ป	ปี เป็น ไป
/พ/	ผ พ ภ	ผึ้ง พบ ภาพ
/ฟ/	ฝ ฟ	ฝาก ฟ้า
/ม/	ม หม	ม้า หมู
/ย/	ญ ย หญ หย อย	ญาติ ยอด หน้า หยิ่ง อยู่

เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว	รูปพยัญชนะที่ใช้แทนเสียง	ตัวอย่าง
/ร/	ร หร ฤ (ร + อี / อิ / เออ) ฤ (ร + อี)	รัก หรุ ฤต ฤทธิ ฤกษ์ ฤ
/ล/	ล พหฺล ฤ (ล + อี) ฤ (ล + อี)	ลิง (จุ)พา โหล ฤ
/ว/	ว หว	วัน หวี
/อ/	อ	อก เอน เอียง
/ฮ/	ห ฮ	ห้อง เฮ

คำท่องจำ เสียงพยัญชนะต้นเดี่ยว

ไก่ แอบ จิก คอ งู

/ก/-/อ/-/จ/-/ค/-/ง/

ม้า วิ่ง อย่าง ลำ พอง

/ม/-/ว/-/ย/-/ล/-/พ/

ช้าง นั้น ดู แต่ โช้ ทอง

/ช/-/น/-/ด/-/ต/-/ช/-/ท/

ร้อง ฮีฮี ไป บน ฟ้า

/ร/-/ฮ/-/ป/-/บ/-/ฟ/

พิชชธร ปะทะวัง (ผู้แต่ง)

เสียงพยัญชนะต้นควบ (เดิมเรียกว่า “ควบแท้”) มี ๑๑ เสียง ดังนี้

เสียงพยัญชนะต้นควบ	รูปพยัญชนะที่ใช้แทนเสียง	ตัวอย่าง
/กร/	กร กฤ	ไกร กฤษณ์
/กล/	กล	กล่อม
/กว/	กว	แกว่ง
/คร/	ขร คร คฤ	ขริม ครู คฤณ์
/คล/	ขล คล	ขลาด เคล้า
/คว/	ขว คว	ขวนขวาย ค้วน
/ตร/	ตร ตฤ	ตรวจ ตฤณ
/ปร/	ปร ปฤ	โปร่ง ปฤษณ์
/ปล/	ปล	ปลาย
/พร/	พร พฤ	ไพร พฤษณ์
/พล/	ผล พล	ผลู พลัด

คำท่องจำ เสียงพยัญชนะต้นควบ

คำท่อง	กวาง	เกรอะ	ครวญ	ไกล้	โคลน	เพราะ	พลัด	ควาย	ตรง	ปลัก	เปราะ
	/กว/	/กร/	/คร/	/กล/	/คล/	/พร/	/พล/	/คว/	/ตร/	/ปล/	/ปร/

พิชชธร ปะทะวัง (ผู้แต่ง)

เสียงพยัญชนะต้นควบท้ง ๑๑ เสียง ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเสียงพยัญชนะต้นควบของไทร เพราะมีคำไทรแท้ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะต้นเหล่านี้ อย่างไรก็ตามมีเสียงพยัญชนะต้นที่ออกเสียงควบอีกจำนวนหนึ่งปรากฏในภาษาไทร แต่ไม่พบว่ามีใช้ในคำไทรแท้แต่เดิม จึงไม่ถือว่าเป็นเสียงพยัญชนะต้นควบของไทร เช่น

/จร/	ตัวอย่างคำ	จรวด (จรวด), จรวดจรี (จรวด-จะ-รี)
/ตร/	"	ดราฟต์, โดรน, ไฮโดรเจน
/ทร/	"	จันทรา, อินทรา, นิทรา, ภัทรา, ทฤษฎี, ทรมเป็ด, อิเล็กทรอนิกส์
/บร/	"	บรอกโคลี, บรอนซ์, เบรก
/บล/	"	เบลอ, บล็อก
/ฟร/	"	ฟรักโทส, ฟรี, เฟรม
/ฟล/	"	ฟลุก, ฟลุต, ฟลูออรีน, แพลต
/สร/	"	สรุก (สรุก), สฤคาล (สรี-คาน)

๒) เสียงพยัญชนะท้าย มี ๙ เสียง ดังนี้

เสียงพยัญชนะท้าย	รูปพยัญชนะ (หรือรูปสระ) ที่ใช้แทนเสียง	ตัวอย่าง
/ก/	ก ข ค ฅ (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ กก)	รัก สุข โชค เมฆ
/ต/	จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ฐ ศ ษ ส (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ กต)	กิจ ราช ฎา ฎา ฐัฐ ครุฑ พัฒน์ สด จิต นาถ บท พุทธ เกศ พิช สวัสดิ์
/ป/	บ ป พ ภ (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ กบ)	กบ บาป ภาพ โลก

เสียงพยัญชนะท้าย	รูปพยัญชนะ (หรือรูปสระ) ที่ใช้แทนเสียง	ตัวอย่าง
/อ/	- (ไม่มีรูปพยัญชนะปรากฏ พบในพยางค์ที่ ประสมด้วยสระเสียงสั้นและลงเสียงหนัก เมื่อออกเสียงพูดจริงๆ เสียงวรรณยุกต์ของ พยางค์นั้นไม่เปลี่ยนเป็นเสียงวรรณยุกต์สามัญ)	กะ จะ จะ ตี ผุ ยั่ว และ
/ง/	ง (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ กง)	ลิง จาง แป้ง
/น/	ญ ณ น ร ล ฬ รร (อะ + น) (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ กน + ...)	ครวญ คุณ ปน กร ศาล วาฬ สรร
/ม/	ม ำ (อะ + ม) (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ กม + ...)	สาม ธรรม ทำ
/ย/	ย ไ (อะ + ย) ใ (อะ + ย) (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ เกย + ...)	มวย วัย ไว ไส
/ว/	ว เ-ว (อะ + ว) (รูปพยัญชนะที่เป็นตัวสะกดแม่ เกว + ...)	ราว แล้ว เรา เสาร์

คำท่องจำ เสียงพยัญชนะท้าย

นมยวงปกตอ (นม-ยวง-ปก-ตอ)

พิชชรร ปะทะวัง (ผู้แต่ง)

เสียงพยัญชนะท้ายทั้ง ๙ เสียงที่กล่าวมาข้างต้น เป็นเสียงพยัญชนะท้ายของไทย เพราะมีคำไทยแท้ที่ปรากฏเสียงพยัญชนะท้ายเหล่านี้ ปัจจุบันมีเสียงพยัญชนะท้ายปรากฏเพิ่มขึ้นในภาษาไทย แต่ไม่พบว่ามีใช้ในคำไทยแท้แต่เดิม จึงไม่ถือว่าเป็นเสียงพยัญชนะท้ายของไทย ได้แก่

/ช/ ตัวอย่างคำ ก๊าซ, แก๊ส, (โป)นัส, (ออฟ)ฟิศ

/ฟ/ ” กอล์ฟ, ดราฟต์, ลิฟต์, ออฟ(ฟิศ)

/ล/ ” บอล, บัล(ลูน), บิล(เลียด)

๒. เสียงสระ

เสียงสระ แบ่งเป็นเสียงสระเดี่ยว และเสียงสระประสม

๑) เสียงสระเดี่ยว

เสียงสระเดี่ยว แบ่งเป็นเสียงสั้นและเสียงยาว รวม ๑๘ เสียง ดังนี้

เสียงสั้น	ตัวอย่าง	เสียงยาว	ตัวอย่าง
/อะ/	สะ ลัก สรรค	/อา/	สา สาก
/อิ/	ริ ฤทธิ	/อี/	รี รีด
/ึ/	อึ อึ้ง	/ือ/	อือ อื่น
/อุ/	ปู ปลุก	/ู/	ปู ปลุก
/เอะ/	ละ เล่น เข็น	/เอ/	เล เล่น เชน
/แอะ/	แพะ แก้ว แก้ว	/แเอ/	แพ แกน แกง
/โอะ/	โละ ลด	/โอ/	โล โลด
/เอาะ/	เยาะ ย่อง หย็อง	/ออ/	ยอ ยอง
/เอาะ/	เจอะ เงิน เป็น	/เออ/	เจอ เงย เเดิน

คำท่องจำ เสียงสระเดี่ยว

คำ ท่อง	ห ง	ช อ	ช า	ล ี	ด เิน	ด เาะ	ด เะ	ด เะ	ด เะ
เสียง	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ
	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ	อ อ

พิชชธร ปะทะวัง (ผู้แต่ง)

ย้านิด พิชิตใจทย์

รูปสระ “ ำ ” (อะ + ม) “ ใ ” (อะ + ย) “ ใ ” (อะ + ย) และ “ เ-า ” (อะ + ว)

มีการประสมเสียงสระกับเสียงพยัญชนะ

๒) เสียงสระประสม

เสียงสระประสม มี ๓ เสียง ดังนี้

เสียงสระประสม		ตัวอย่าง
/เอีย/	เอีย	เสีย เพลีย เวียน เพียง
	เอียะ	เกียะ เปียะ
/เอือ/	เอือ	เหื้อ เมื่อ เลื่อน เตือด
	เอือะ	-
/อัว/	อัว	วัว หัว ควร ปวง
	อัวะ	จัวะ ผลัวะ

คำท่องจำ เสียงสระประสม

เสือหัวเสียด

พิชชกร ปะทะวัง (ผู้แต่ง)

๓. เสียงวรรณยุกต์

เสียงวรรณยุกต์มี ๕ เสียง แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ เสียงวรรณยุกต์ระดับและเสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ ดังนี้

เสียงวรรณยุกต์		รูปวรรณยุกต์ที่ใช้แทนเสียง	ตัวอย่าง
เสียงวรรณยุกต์ระดับ	ระดับกลาง/สามัญ	ไม่มีรูปวรรณยุกต์	นา, ใจ
	ระดับต่ำ/เอก	ใช้รูป (ˊ) หรือไม่มีวรรณยุกต์	ป่า, จะ, สุด, สั่ง
	ระดับสูง/ตรี	ใช้รูป (ˋ) (ˊ) หรือไม่มีวรรณยุกต์	บ๊วย, กีบ, ช้าง, ว้าก, นะ
เสียงวรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ	จากสูงมาต่ำ/โท	ใช้รูป (ˊ) (ˋ) หรือไม่มีวรรณยุกต์	คะ, ท่า, วาก, กล้า, จัะ, ขัด, สู้
	จากต่ำไปสูง/จัตวา	ใช้รูป (ˋ) หรือไม่มีวรรณยุกต์	หนา, จ้า, ขา